

Мектептердегі позитивті бейбітшілік

Профессор Хилари Кремин
Білім беру кафедрасының менгерушісі¹
Кембридж Университеті

Қазақша нұсқасы

Рой Лейтон Философия магистрі,
Кембридж Университеті
Кембридж позитивті бейбітшілік
Креативті директоры

*Басқаларды оқытуға қатысатын адамдар XXI ғасырдың
мақсаттарына сәйкес білім беру үшін зорлық-зомбылық
лен бейбітшіліктің барлық көріністерін толық білуі
керек.*

Hilary Cremin & Alexandra Gulherme

Violence in Schools: Perspectives (and hope) from Galtung and Buber.

Educational Philosophy and Theory. Volume 48 - Issue 11

Roy Leighton, Emma Kilbey and Kristina Bill

101 Days to Make a Change

Daily strategies
to move from
knowing to being

"innovative ideas and perfect for dipping
into for some daily inspiration"
Janey Lee Grace - author of *Imperfectly Natural Woman*

Positive Peace in Schools

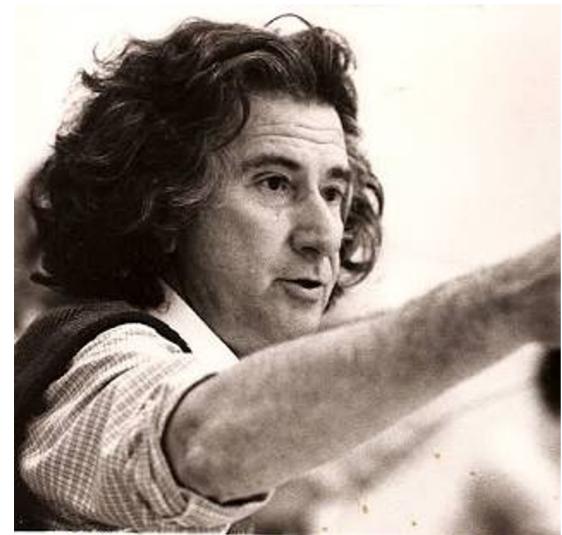
Tackling Conflict and Creating a
Culture of Peace in the Classroom

HILARY CREMIN AND TERENCE BEVINGTON

Театрдың өзі революция емес.
Ол революцияның дайындығы.

Augusto Boal
Theatre of the oppressed

Негізгі төрт сұрактар

What? Why?

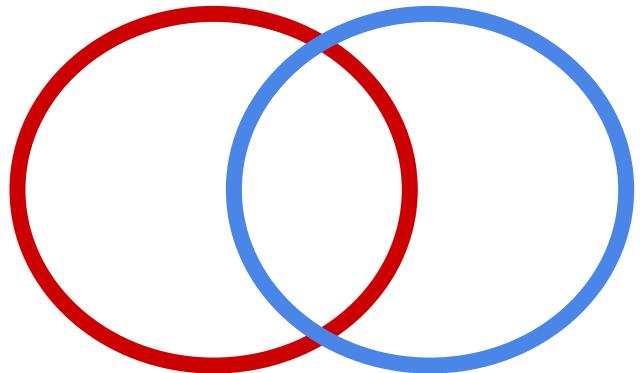
How? Who?

Не? Неге?

Қалай? Кім?

Что? Почему?

Как? Кто?

Проза мен құмарлықты
байланыстырса, екеуі де асқақтап,
адам махаббаты биіктен көрінеді.
Енді фрагменттерде өмір сүрменіз.

E.M. Forster

Жаһандық азаматтық білім берудегі үш «Т»

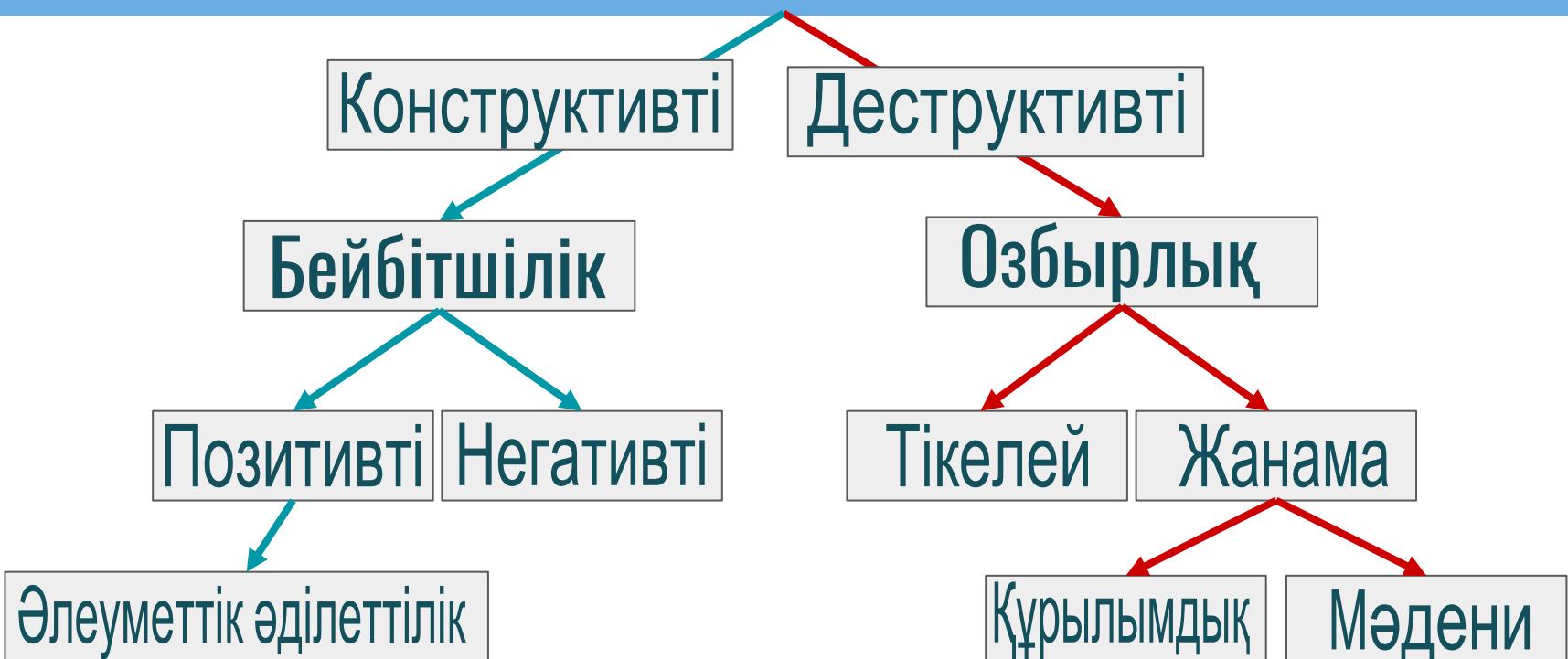
Шешім үш күштің шоғырлануында жатыр-педагогика, технология және білімді өзгерту.

Егер қырып-жоюды тоқтатқың келсе, барлығын оқуға, технологияның енүіне және бүкіл жүйені жұмысқа тартуына арнауың керек.

*Michael Fullan
Stratosphere - 2012*

Конфликт

Позитивті Бейбітшілік Матрицысы

Профессор Хилари Кремин және Рой Лейтон

	Ішкі Бейбітшілік ӘЛ-АУҚАТ	Сыртқы Бейбітшілік ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС	Қоғамдық және Бүкіл Әлемдік Бейбітшілік АЗАМАТТАҮК	Экологиялық Бейбітшілік КОСМОС
Бейбітшілікті— құру 	<p>Бейбітшілік пен әл-ауқатты ойлаудың, тандың және болудың жаңа тәсілдеріне арналған әлеуетті арттыру</p> <p>Өзін-өзі тануға, өзін-өзі қабылдауға, өзін-өзі бақылауға және өзін-өзі көрсетуге үйрену</p>	<p>Салауатты қарым-қатынасты дамыту және әртүрлі басқалармен жұмыс істеуді үйрену</p> <p>Тұлғааралық қақтығыстарды шешу стильдері мен жанжал сауаттылығын түсіну және ақылға салу</p>	<p>Қоғамдастықтармен және бүкіл әлеммен қатынаста болу</p> <p>Жаһандық азаматтық, сынни хабардар болу, зорлық жасамау және қамқорлық сияқты адами құндылықтарды корсету және тұжырымдау, мектептері, жергілікті және жаһандық бейбітшілік орнату бағдарламаларына қатысады бағалау</p>	<p>Ғаламшарға қамқорлық жасауды және өмірге «ғашық болуды» үйрену</p> <p>Антрапоценнің шегінен шығып, адамнан артық нарсені құрметтеде</p>
Бейбітшілікті— орнату ҚАЛПЫНА КЕЛУ	<p>Ішкі жанжалдарды шешу, қалпына келтіру және емдеу мүмкіндіктерін беру</p>	<p>Жанжалды шешу стратегияларының толық спектрін пайдалана отырып, жанжалды зорлықсыз шешу</p>	<p>Мектептері және қауымдастықтардағы қақтығыстарды шешу және жергілікті және жаһандық бітімгершілік бағдарламаларына қатысу</p>	<p>Жабайы табиғатты қалпына келтіру жобаларын ұйымдастыру және табиғатпен қайта байланысу</p>
Бейбітшілікті— сақтау САҚТ АУ	<p>Жеке шекараларды, психикалық денсаулықты және әл-ауқатты қорғау</p>	<p>Құқықтар мен міндеттерді қорғау және адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету</p>	<p>Жергілікті және жаһандық қауымдастықтар мен мектеп қауымдастырын қорғау</p>	<p>Планетаны және оның экожүйесін қорғау</p>

Креминн/Лейтон Конфликт жене Бейбітшілік Эдеби Айна

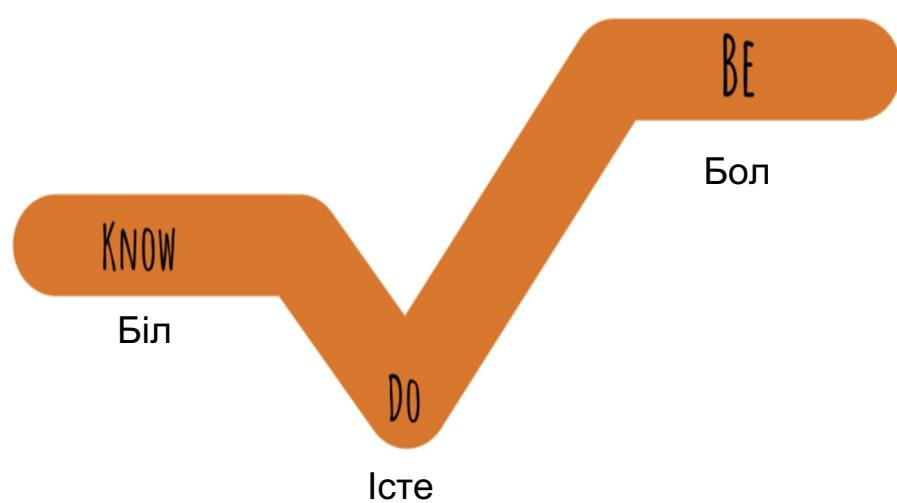

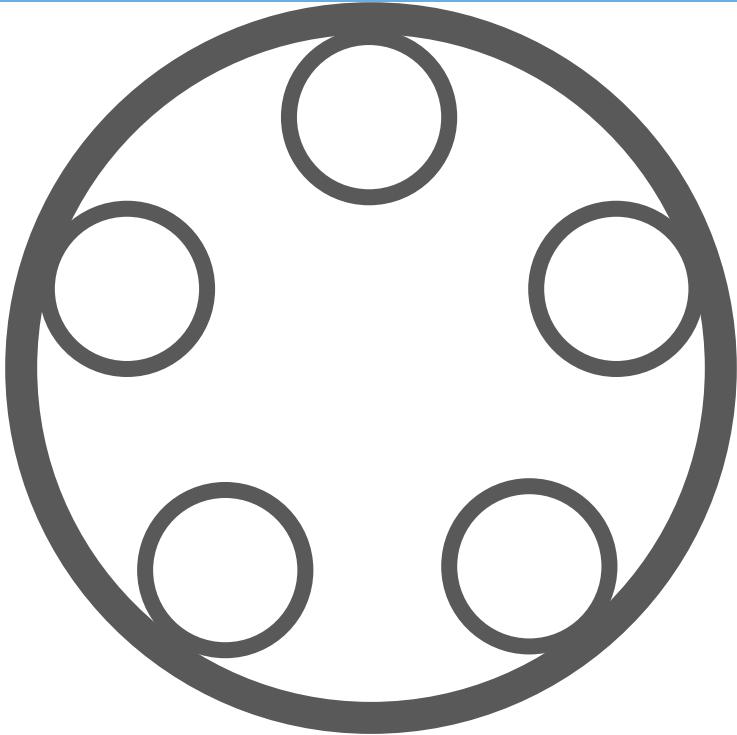
Transition Ауысу

Бейбітшілік процесі:

Кері байланысы бар
қарапайым жүйелер

Өзгерістің Бес Кезеңі

Өзгеріс Процесі

Максат

Бағалау

Тұсіну

Әрекет ету

Жоспарлау

Баяндамаңың өзгеруі - Батырдың саяхаты

Архитиптер және Өзгерістің үш процессі

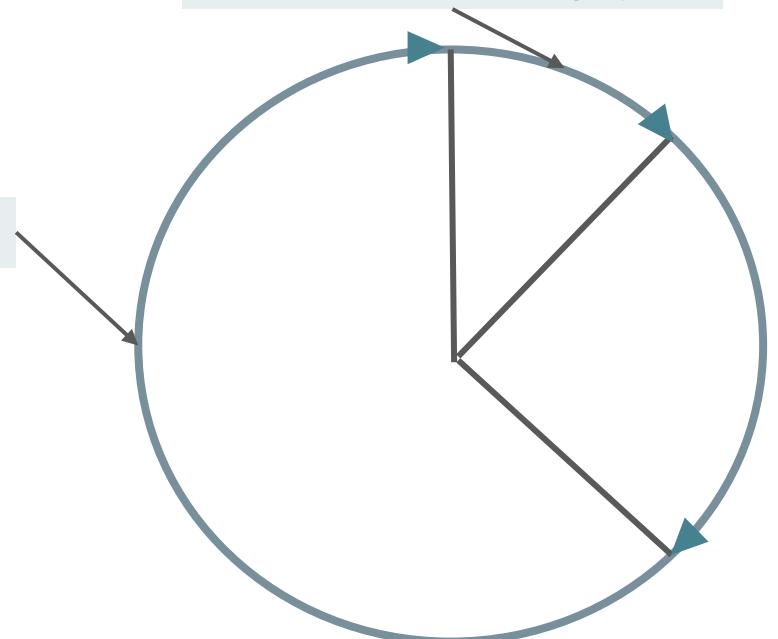

Позитивті бейбітшілік

Бейбітшілік сақтау

Бейбітшілік құру

Бейбітшілік орнату

Негативті бейбітшілік

Бейбітшілік Құры

Бейбітшілік сақтау

Бейбітшілк орнату

Бірінші кезең - Біл

саулнама
нәтижелерін талдау
және жиынтық отчет
құрастыру

3

мұғалімдермен және
мектеп ұжымымен
дайындық кездесу

1

2

Мектеп аудиті екі анонимді саулнамаға
негізделген: Мектептегі Бейбітшілік
Ортасын Тексеру Құралы (SPAT) және
Жеке Конфликт Профилі (PCP)

Екінші Кезең - Әрекет ет

Сабакты жоспарлау, CPD және жобалар үшін барлығына қолжетімді колледждің бар платформасын пайдалана отырып, цифрлық ресурсты дамыту.

4

Бейбітшілік елшілерін өзгерту көшбасшылары ретінде коучинг және тәлімгерлік, өйткені олар:

- 1) Мектепте үш бейбітшілік жобасын өзірлеу (Бітімгершілік, Бейбітшілік, Бейбітшілік күру);
- 2) Олардың жеке және кәсіби дамуына және бейбітшілік жобаларына жетекшілік етуге қолдау көрсету үшін алты онлайн коучинг сұхбатын өткізуін.

Мектептің барлық қызмет салаларынан 8-12 ересек бейбітшілік елшілерін таңдау.

Бейбітшілік елшілеріне арналған 24 сағаттық иммерсивті оқыту шарасы:

- 1) Бейбітшілік туралы білім беруді және өзгерістерді басқаруды қолдау үшін негізгі зерттеулерді түсінуді терендешту үшін Мектептегі Бейбітшілік Ортасын Тексеру Құралын пайдаланыңыз;
- 2) Қолданыстағы көзқарасты, құндылықтарды және мақсаттарды қолдайтын даму жоспарын жасаңыз.

Үшінші кезең - Бол

Бейбітшілік процесінің
келесі итерациясын
қолдау үшін жоспар
жасаңыз

Прогрессі бағалау үшін
сол сауалнаманы
қайталаңыз

Бағдарламаның әсерін
талқылау үшін
қорытынды жиналыс

Кешкі ас (құннің аяғы)

Холте Орта Білім мектебі - Бирменгем

Өзгерістердің Алты Шарты

1. Ең алдымен, өзгерту **потенциалы** болуы керек.
2. Ағымдағы және бұрынғы мәселелерді шешу үшін **шешімдерді** табу үшін шынайы ашықтық болуы керек.
3. **Диссонанс** әрқашан кез келген өзгеріс процесінің нәтижесі болатынын қабылдау керек және тарату қажет.
4. Өзгеріске жету жолында **кедергілерді** анықтауға және жеңуге дайын болу қажет.
5. Ненің жұмыс істемейтіні және оны шешудің тағы қандай нұсқалары бар екендігі туралы жаңа ойларға ашық болыңыз.
6. Бүкіл өзгеріс процесінде **бірліктө** жұмыс жасау және қолдау болуы керек.

Dr Clare W. Graves

Көрнекі дисплей:

**Жинақталған деректерге
өз әңгімесін айтқызу**

Мәліметтерді талдау кезеңдері:

- Жинақтау
- Ұйымдастыру
- Талдау
- Презентация

1. Жинактау

Section 1 of 4

Peace Audit Tool

Please answer all the questions below.

3 <   > 4

After section 1 Continue to next section

Section 2 of 4

About me

Which of the following accurately describes you?

3 <   > 4

I am

- Female
- Male
- Other
- Prefer not to say

Role

- Student
- Non-teaching staff
- Teaching staff

2. Уйымдастыру

3. Талдай

4. Презентация

This report brings together the results of two surveys of staff and pupils:

1. A **Peace Audit** for each key stage, which captures each group's overall feel-keeping, -making and -building, and;
2. A **Personal Conflict Tool**, which gathers responses into archetypes characterising the positive and negative aspects of each attribute.

Жеке конфликт күралы

The screenshot shows the Positive Peace Toolkit - St Margaret's website. At the top left is the school's crest logo. The main title "Personal Conflict Profiles" is displayed over a background image of blackberries. Below the title are three navigation options: "Archetypes", "Heatmaps" (which is currently selected), and "Individual profiles". To the right of these options is a heatmap visualization showing responses by gender. The heatmap has a color scale from green (low) to red (high). A sidebar lists names: Alice Chast, Benedict Hobart, Carol Webster, Carter Smith, Cedilia Compton, Christopher Doherty, Berne English, Brady Schmitz, Andrew Tait, Amilia Tait, Amber Frip, Cedilia Compton, Agnieszka Harting, Barbara Turner, Anna Turner, Carla Kivari, Daniel, August Vincent, Barry Curry, Christopher Doherty, Alice Chast, Anna Turner, Alma Vesti, Adriana Savage. Below the heatmap is a "Responses by gender" section. Under "Female" and "Male" are smaller versions of the heatmap visualization.

Positive Peace Toolkit - St Margaret's

Home ▾

Personal Conflict Profiles

Positive Peace Toolkit - St Margaret's

Home ▾

Archetypes

Heatmaps

Individual profiles

Benedict Hobart
Carol Webster
Carter Smith
Cedilia Compton
Christopher Doherty
Berne English
Brady Schmitz
Andrew Tait
Amilia Tait
Amber Frip
Cedilia Compton
Agnieszka Harting
Barbara Turner
Anna Turner
Carla Kivari
Daniel
August Vincent
Barry Curry
Christopher Doherty
Alice Chast
Anna Turner
Alma Vesti
Adriana Savage

Page 2 / 4 - +

Responses by gender

Female

Male

Позитивті Бейбітшілік Құралы

The screenshot shows a web-based school peace audit report for Carr Manor Community School. The top banner features the school's logo (an owl) and the text "Carr Manor school peace audit". Below the banner, there are two main sections: "Analysis of responses by intersect" and "Heatmap" on the left, and "Peace-building and ecological peace" on the right. A statement "At school, I am encouraged to care about other species on this planet." is displayed with an overall score pie chart showing approximately 60% in the dark blue segment. A bar chart titled "DISTRIBUTION" shows the percentage of responses for each agree/disagree category.

Positive Peace Toolkit - Carr Manor

Carr Manor school peace audit

Analysis of responses by intersect

Heatmap

Positive Peace Toolkit - Carr Manor

Home ▾

Peace-building and ecological peace

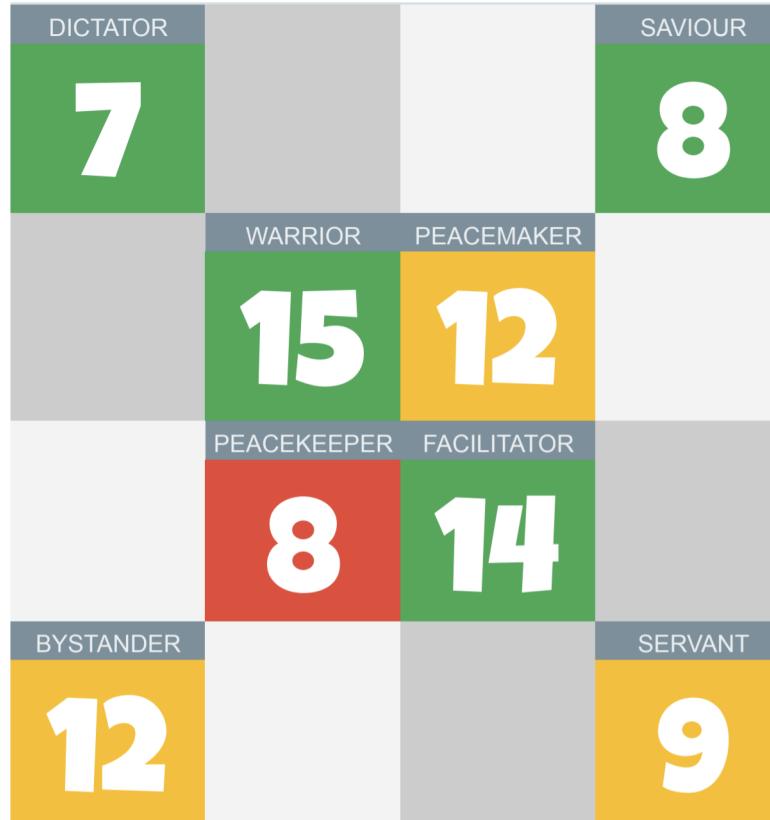
At school, I am encouraged to care about other species on this planet.

OVERALL SCORE

DISTRIBUTION

Response	Percentage
Strongly Disagree	~2%
Disagree	~5%
Slightly Disagree	~10%
Slightly Agree	~50%
Agree	~40%
Strongly Agree	~15%

Жеке конфлікт құралы

Бейбітшілік неврологиясы

Кез келген адамның кез келген нәрсені үйренуі үшін оңтайлы орта келесі алгоритммен жақсы қорытындыланады:

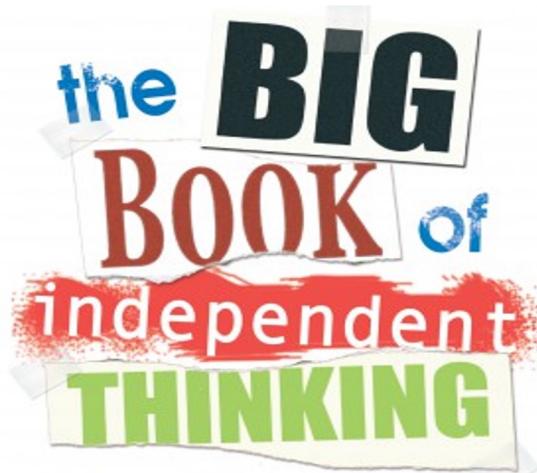
Егер адам өзін жеке адам ретінде түсінсе, онда...

олардың өзін-өзі бағалауы артады; және егер олардың өзін-өзі бағалауы жоғарыласа, онда ...

олардың өзіне деген сенімділігі жақсы болады; және егер олар өздерін түсінетіндей, өзін-өзі бағалауы жақсы және өзіне деген сенімділігі жақсы ортада болса, онда олар өздерін белсенді сезінеді; және, егер олар эмоционалды түрде тартылса, олардың нейрохимиясы оқу үшін оңтайланырылған болады.

Ал бұл сөздің таза мағынасында «махаббат» дегеннен басқа не?»

Dr Andrew Curran
The Big Book of Independent Thinking

Crown House Publishing

©Positive Peace Cambridge 2023

Бейбітшілік неврологиясы

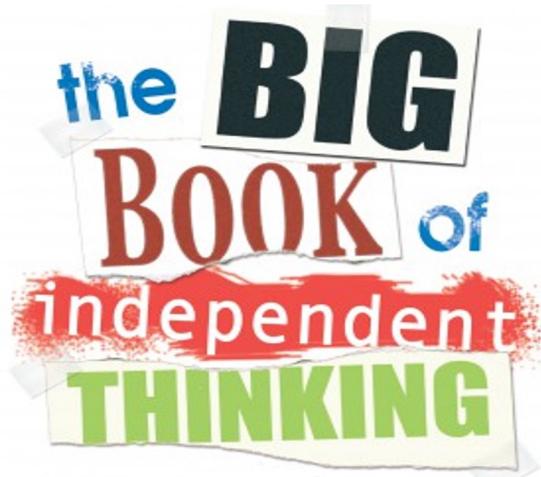
Жолында кезікken әр адам ол индивид. Олар сенімен бірге болған кезде жоғарыдағы төрт элементті қаншалықты сезінсе, соғұрлым олар сенен үйреткеніңді үйренеді.

Ал мұның барлығындағы ең жақсы нәрсенің не екенін білесің бе?

Бұл тарауда миллиардтаған долларлық және көп жылдық зерттеулердің дәлдігі көрсетілген және ол бізге не айта алады?

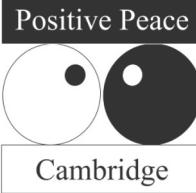
Кез келген ауылдың данышпан әйелі соңғы он мың жыл ішінде бізге не айта алды. Таза, иә?

Dr Andrew Curran
The Big Book of Independent Thinking

Crown House Publishing

©Positive Peace Cambridge 2023

РАХМЕТ

Қосымша ақпарат алу үшін мына сайтқа кіріңіз:

www.positivepeacecambridge.org

немесе email:

roy@positivepeacecambridge.org

Корытынды слайдтар

Біз әлемді әлемдей көрмейміз.

Біз әлемді біз ойлағандай көреміз.

Аристотель

Позитивті Бейбітшілік Матрицысы

Профессор Хилари Кремин және Рой Лейтон

	Ішкі Бейбітшілік ӘЛ-АУҚАТ	Сыртқы Бейбітшілік ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС	Қоғамдық және Бүкіл Әлемдік Бейбітшілік АЗАМАТТАҮ К	Экологиялық Бейбітшілік КОСМОС
Бейбітшілікті— құру 	<p>Бейбітшілік пен әл-ауқатты ойлаудың, танудың және болудың жаңа тәсілдеріне арналған әлеуетті арттыру.</p> <p>Өзін-өзі тануға, өзін-өзі қабылдауға, өзін-өзі бақылауға және өзін-өзі көрсетуге үйрену.</p>	<p>Салауатты қарым-қатынасты дамыту және әртүрлі басқалармен жұмыс істеуді үйрену.</p> <p>Тұлғааралық қақтығыстарды шешу стильдері мен жаңжал сауаттылығын түсіну және ақылға салу.</p>	<p>Қоғамдастықтар және бүкіл әлеммен қатынаста болу.</p> <p>Reflecting and articulating the human values of global citizenship, critical awareness, non-violence and care, and evaluating participation in school-based, local and global peace-making programmes.</p>	<p>Ғаламшарға қамқорлық жасауды және өмірге «ғашық болуды» үйрену.</p> <p>Антрапоценнің шегінен шығып, адамнан артық нәрсені құрметтей.</p>
Бейбітшілікті— орнату 	<p>Ішкі жаңжалдарды шешу, қалпына келтіру және емдеу мүмкіндіктерін беру.</p>	<p>Жаңжалды шешу стратегияларының толық спектрін пайдалана отырып, жаңжалды зорлықсыз шешу.</p>	<p>Мектептегі және қауымдастықтардағы қақтығыстарды шешу және жергілікті және жаһандық бітімгершілік бағдарламаларына қатысу.</p>	<p>Жабайы табиғатты қалпына келтіру жобаларын ұйымдастыру және табиғатпен қайта байланысу.</p>
Бейбітшілікті— сақтау 	<p>Жеке шекараларды, психикалық денсаулықты және әл-ауқатты қорғау.</p>	<p>Құқықтар мен міндеттерді қорғау және адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету.</p>	<p>Жергілікті және жаһандық қауымдастықтар мен мектеп қауымдастырын қорғау.</p>	<p>Планетаны және оның экокүйесін қорғау.</p>

The Four Essential Questions

What? Why?

How? Who?

He? Неге?

Қалай? Кім?

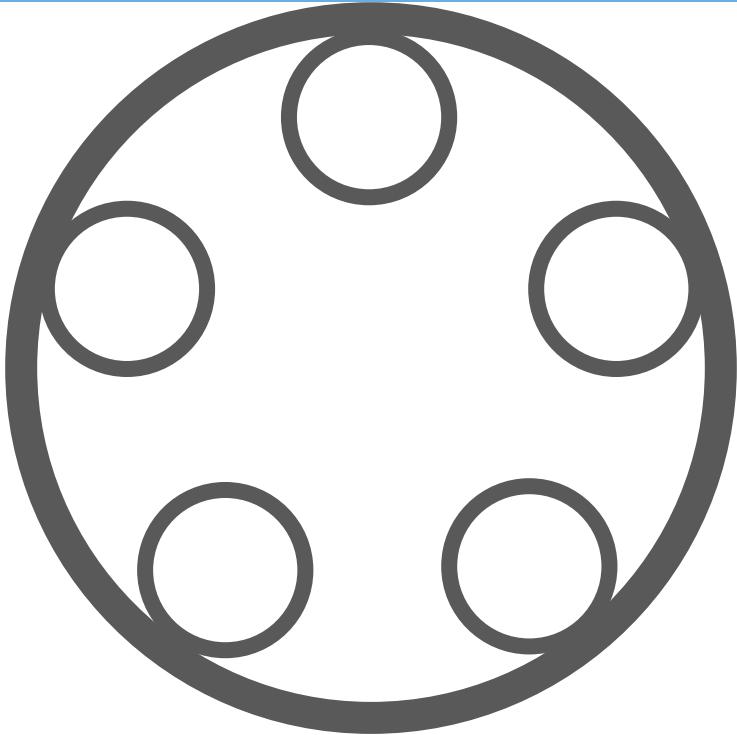
Что? Почему?

Как? Кто?

Креминн/Лейтон Конфликт жене Бейбітшілік Эдеби Айна

Өзгерістің Бес Кезеңі

Өзгеріс Процесі

Максат

Бағалау

Тұсіну

Әрекет ету

Жоспарлау

Баяндамаңың өзгеруі - Батырдың саяхаты

Бейбітшілік неврологиясы

Кез келген адамның кез келген нәрсені үйренуі үшін оңтайлы орта келесі алгоритммен жақсы қорытындыланады:

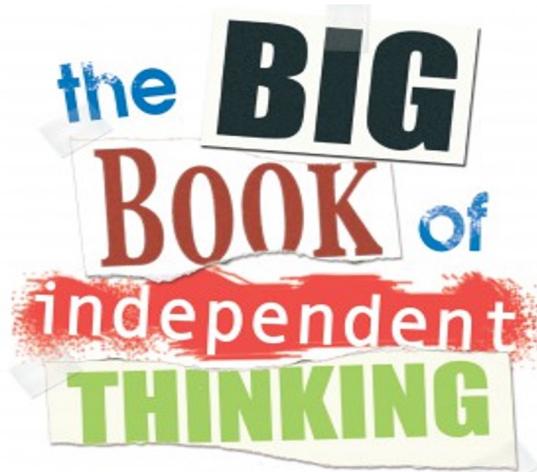
Егер адам өзін жеке адам ретінде түсінсе, онда...

олардың өзін-өзі бағалауы артады; және егер олардың өзін-өзі бағалауы жоғарыласа, онда ...

олардың өзіне деген сенімділігі жақсы болады; және егер олар өздерін түсінетіндей, өзін-өзі бағалауы жақсы және өзіне деген сенімділігі жақсы ортада болса, онда олар өздерін белсенді сезінеді; және, егер олар эмоционалды түрде тартылса, олардың нейрохимиясы оқу үшін оңтайланырылған болады.

Ал бұл сөздің таза мағынасында «махаббат» дегеннен басқа не?»

Dr Andrew Curran
The Big Book of Independent Thinking

Crown House Publishing

©Positive Peace Cambridge 2023